

SUMARI

1. [EDITORIAL](#) : Treballar en xarxa sí, però amb quin model?
2. [NOTÍCIES](#) : Seminaris, Web, Difusió...
3. [PROPERES CITES](#): 2006/07
4. [MATERIALS](#): Adolescents i consum de drogues (dossier de premsa)

Procés d'elaboració de dos graffitis amb perspectiva de gènere a la Plaça Eivissa d'Horta en motiu del 8 de març. Els artistes són en Sendis i la Luna, graffiters del Districte, i l'entitat promotora i organitzadora de l'activitat, el Punt d'Informació i Atenció a les Dones d'Horta-Guinardó.

EDITORIAL

Treballar en xarxa sí, però amb quin model?

“Tots treballem en xarxa, malgrat alguns no ho saben”, aquest podria ser un lema per definir el moment actual de les nostres institucions i organitzacions. De fet es una conseqüència lògica d'un procés que ve de lluny i ha reordenat el model assistencial al món occidental, passant d'un paradigma centrat en l'exclusivitat unidisciplinària (cadascú en la seva disciplina/servei) a un nou paradigma on la tasca del professional i/o servei no es pensable al marge de la xarxa on participa (ho sàpiga o no ja que els usuaris en fan us). La xarxa mateixa es ja el tractament i per tant la nostra elecció no recau en decidir si treballem en xarxa o no (això ja ens ve decidit), més aviat es tracta de quin model i quin us de la xarxa volem triar, perquè la realitat es que, com passa a la nostra hipermodernitat, hi ha més d'una solució possible.

Interxarxes va optar, des dels seus inicis, per un model no centrat en la simple derivació d'usuaris (molts acaben a *la deriva*) sinó centrat en l'atenció global de les situacions tractades i per això ens cal un vincle basat en la conversa permanent sobre els interrogants de cada cas i no tant en el lliurament de protocols. Els seminaris d'anàlisi de casos i d'actualització de serveis tenen aquesta funció: mantenir vives les preguntes que convé fer-se sobre la realitat en la que intervenim i sobre els recursos amb que comptem.

Aquest trajecte de 7 anys de funcionament ens permet ara introduir novetats i anar definint el projecte com a plataforma de coordinació institucional i lloc de recursos pels serveis i professionals que l'integren.

Les noves propostes formatives (seminari sobre adolescents i drogues, jornada sobre la infància immigrada, seminaris sobre trastorns mentals greus i hiperactivitat) organitzades conjuntament amb altres entitats, la remodelació de la web que pretén acollir en l'espai *Paloksea* les produccions de joves sobre cultura, lleure, violència de gènere,...amb la participació de nous serveis com el PIAD (Punt d'Informació i Atenció a la Dona) son alguns fets d'aquest nou impuls que pren Interxarxes per esdevenir més útil i amb interès pels professionals del dte. d'Horta-Guinardó.

Comitè Tècnic

NOTÍCIES

Seminari d'Anàlisi de casos (gener): *la violència com a secret de família*

El passat 26 de gener es va celebrar la reunió plenària amb la presentació d'un cas de la zona Vall d'Hebron a càrrec de **Montserrat Macià** i **José R. Ubieto** dels SSAP Vall d'Hebron i amb la participació de la resta de serveis participants: CEIP Taxonera (**Paquita Tejada**), EAP Horta-Guinardó i C.O. Martí-Codolar (**Marta Santamaría**). Va ser moderada per **Júlia Laorden** (del

comitè tècnic Interxarxes). Es va suscitar un ampli debat al voltant dels punts cabdals: les reticències de la mare (amb fragilitat subjectiva) davant els professionals i l'elecció d'un recurs formatiu per la filla gran en acabar la primària. La dinàmica familiar girava entorn d'una violència continuada i secreta durant molt temps que en emergir provoca una desestabilització de l'homeòstasi familiar i requereix de la invenció de noves respostes per part dels membres del nucli familiar i de una nova estratègia de treball en xarxa entre els propis professionals.

Seminari d'Actualització de Serveis (gener): CAS Horta-Guinardó

A la plenària de gener vam comptar amb la presència de **Rosa Rodríguez** (infermera) i **Núria Homs** (treballadora social), professionals del CAS Horta-Guinardo, que ens van fer una presentació amplia del seu servei destacant l'evolució que ha tingut des dels inicis complicats per les reticències i protestes veïnals. En l'actualitat es un servei ben acceptat i valorat pels ciutadans malgrat no contempla, de moment, l'atenció a pacients addictes a opiàcids. Interessant va resultar l'anunci de la posta en marxa als propers mesos (ja ho podem confirmar a data d'avui) d'un projecte, pilot i únic a la ciutat de Barcelona, adreçat a adolescents consumidors de drogues. Tindrem ocasió al Seminari sobre "Adolescents i consum de drogues" previst pel proper 11 de maig, de conèixer mes detalls.

Seminari d'Anàlisi de casos (març): bogeria i maltractament

El passat 23 de març es va celebrar la reunió plenària amb la presentació d'un cas de la zona Carmel a càrrec de **Ma. Assumpta Pèrez** (SSAP Carmel) i **Remei Grau** (EAP) i amb la participació de la resta de serveis participants: EAIA Horta-Guinardó (**Pilar Dinarés**), ABS Murtra (**Dra. Fabregas**) i Pre-taller carmel (**Montse Pujol, Núria Carreño**). Moderat per **Teresa Abril** (comitè tècnic Interxarxes), el debat va comptar amb la participació de l'**Enric Berenguer**, psicòleg clínic i psicoanalista, docent i supervisor d'equips d'atenció social, que va situar la problemàtica del trastorn mental greu de la mare com a nucli de la dinàmica familiar i de les respostes elaborades per cada membre. Una bogeria que es presenta com a imperatiu absolut pels nens, de manera arbitrària, i que per això l'hem de considerar com a maltractament greu, més enllà del diagnòstic ja que en aquest cas el deliri implica molt directament els menors. Es a partir d'aquí que podem considerar la necessitat del treball en xarxa com a exigència actual de l'actuació en aquestes problemàtiques de salut mental que ens impliquen a tots.

Seminari d'Actualització de Serveis (març): Hospital de Dia per Adolescents (Fundació 9 Barris)

A la plenària de març vam comptar amb la presència de la **Dra. Alejandra Elstein** (Psiquiatra), **Alberto Valentinuzzi** (Educador) i el **Dr. Jaume Claret** (Coordinador) del Hospital de Dia per a Adolescents i Joves de la Fundació Nou Barris". Servei amb pocs mesos d'existència abasta un ampli sector de la ciutat (Nou Barris, Horta-Guinardo, Sant Andreu, Gràcia i Sant Martí Nord) i s'adreça a adolescents i joves de 14 a 21 anys. Els perfils diagnòstics inclouen des de trastorns de conducta fins trastorns mentals greus (TMG) i severos (TMS). Està indicat per episodis crítics que requereixen contenció institucional en règim obert, valoració diagnòstica global i vinculació

i orientació terapèutica, també després d'un internament per episodi agut o en estats psicopatològics amb risc d'evolució cap a la cronicitat, especialment si hi ha manca de tractaments continuats previs.

Com a criteris d'exclusió van indicar: conductes automàtiques o autolesives (no susceptibles de contenció a nivell d'hospitalització parcial), conductes violentes o transgressores (que requereixen més contenció) i toxicomanies additives (com a primer diagnòstic). Les derivacions es fan mitjançant els serveis de salut mental (CSMIJ, UCA,..).

Un cop acceptat l'ingrés hi ha un procés de vinculació i la implementació conjunta d'un programa individual i un programa comunitari. Esta previst també l'existència d'un espai propi d'atenció a la crisi de manera intensiva quan sigui adient.

Actualment el 40% dels pacients provenen del nostre dte. Els ponents van fer palesa la seva voluntat d'integrar-se al projecte Interxarxes com a xarxa professional ja existent al dte. d'Horta-Guinardó.

Web jove Paloksea

El GRAV esta treballant en l'edició de les dues recerques realitzades fins ara, la primera sobre "La Infància i Família al dte. d'Horta-Guinardo" i la segona sobre "Adolescències i Vincles" i es preveu que estiguin finalitzada per començaments de maig.

D'altra banda estem també remodelant la web *Paloksea* incorporant un nou format més interactiu i capaç de recollir produccions i iniciatives del mateixos joves.

Difusió : Jornades APPS (Educació especial)

El passat 2 de febrer es va presentar el projecte a **les 7es Jornades Tècniques d'Educació especial "Aprentatge, Diversitat i Canvi"** organitzades per l'APPS (Federació Catalana Pro persones amb Retard Mental) on estan representades les escoles d'educació especial del nostre dte. i que participen al projecte Interxarxes (Escola Rel, C.Carrilet, EE Mare de Deu de Montserrat)

El passat 26 de febrer vam participar en una **reunió de la xarxa del dte. de Sant Martí** (educació, salut i atenció social) que esta elaborant un projecte d'intervenció amb una experiència ja desenvolupada en comissions de treball i estaven interessats en conèixer el funcionament del projecte Interxarxes.

El passat 27 de març vam participar en una **reunió de la xarxa del dte. de Sarrià** (educació, salut i atenció social) que des de fa un any han posat en marxa una experiència de treball en xarxa i van manifestar interès en conèixer el funcionament del projecte Interxarxes.

Les properes **VII Jornades dels Serveis Socials d'Atenció Primària** (organitzades bianualment pels col·legis professionals) tindran lloc a la primavera del 2008 sota el títol **"Treballem en xarxa en el sistema de serveis socials"**. El Col·loqui de presentació es farà

el **25 d'abril de 2007** a les **17h.** al **CaixaForum** de Barcelona. Participaran com a ponents en **Joan Subirats** (professor UAB) i la **Sílvia Navarro** (treballadora social). Ens felicitem per la elecció del tema i animem als professionals del projecte Interxarxes a participar i presentar les noves propostes que s'estan generant des del nostre projecte.

PROPERES CITES

- **Seminari: *Adolescents i consum de drogues***

11 de maig de 2007 a les 9.00 h

Sala d'actes del dte.- d'Horta-Guinardó

Inscripció obligatòria (indicant nom, cognoms i servei)

Data límit: 29 d'abril. Aforament limitat

tel. 93.256.33.88 (demanant per Sra. Estrella)

email: emartinezg@bcn.cat (assumpte:Seminari Drogues)

- **Plenària**

28 de setembre de 2007 a les 9.15 h

Centre Cívic Guinardó

- **V Jornada Interxarxes**

16 de novembre de 2007 a les 9.30h

Biblioteca Carmel-Juan Marsé

MATERIALS

ADOLESCENTS I CONSUM DE DROGUES

(Dossier de premsa*)

Un 45% de los padres ignoran que sus hijos beben

Sólo el 20% de los padres saben que sus hijos beben alcohol, a pesar de que el 65% de los adolescentes reconocen haberlo hecho en el último mes. La delegada del Gobierno para el Plan Nacional sobre Drogas, Carmen Moya, apuntó que, además, el 34,8% de los jóvenes entre 14 y 18 años declaran que se han emborrachado en los últimos 30 días. Moya alertó

sobre la cada vez más temprana edad en la que se inicia el consumo del alcohol, que se sitúa de media en los 13,5 años, aunque en muchos casos se comienza a los 12.

LDA lanza un seguro que lleva a casa a jóvenes que hayan consumido alcohol

El sector asegurador español no quiere perder comba y está haciendo un gran esfuerzo en los últimos años para adaptarse a los nuevos tiempos y a los nuevos hábitos de vida. Así, con bastante frecuencia lanza al mercado nuevos productos que tratan de cubrir los nuevos riesgos. La última novedad en seguros viene de la mano de Línea Directa Aseguradora (LDA), empresa participada al 50% por Bankinter y por la británica Royal Bank of Scotland Insurance, que, con el objetivo de reducir la siniestralidad en los accidentes de tráfico entre los más jóvenes, ha lanzado un nuevo servicio: «asistencia nocturna a jóvenes», que consiste en ofrecer asistencia y traslado nocturno totalmente gratuitos a sus asegurados menores de 26 años, en caso de haber consumido alcohol o encontrarse indispuestos.

Cuatro de cada diez menores se alteran si les privan del móvil

Estudios promovidos durante 2004 y 2005 por la Oficina del Defensor del Menor revelan que el 37% de los menores de edad manifiesta la necesidad de conectarse con frecuencia a las nuevas tecnologías, el 38% desarrolla reacciones adversas al verse obligado a privarse del móvil y el 14% reconoce sentirse enganchado a algún videojuego

Los expertos en drogas alertan de que practicar el ‘botellón’ provoca graves daños cerebrales

Fallos de memoria y problemas de capacidad de aprendizaje son algunas consecuencias de los daños cerebrales que origina el botellón. Esto ocurre especialmente entre los adolescentes que practican esta ingesta masiva de alcohol. Los expertos que se han reunido en Valencia para las XXXIV Jornadas Nacionales Socidrogalcohol alertaron ayer de estos riesgos perjudiciales. “Cada vez hay más evidencias científicas de daños cerebrales mediante estudios hechos con humanos”, apuntó Carmen Moya, delegada del Gobierno para el Plan Nacional sobre Drogas. Moya recordó que el inicio en la práctica del botellón comienza incluso a los 13 ó 14 años. Además, del bajo nivel de conciencia que tienen los jóvenes y la sociedad en general de los peligros para la salud, la delegada subrayó que el alcohol suele ser la sustancia común entre el perfil del adicto más extendido en la actualidad: el policonsumidor, una persona que bebe y también toma cannabis, cocaína, tabaco y otra droga.

El consumo de anfetaminas o cocaína multiplica el riesgo de infarto cerebral

Aunque se venía sospechando desde hace años, un estudio confirma la relación entre la aparición de un ictus o accidente cerebrovascular y el consumo de ciertas drogas. Según esta investigación, las personas que toman cocaína tienen el doble de riesgo de presentar una

hemorragia cerebral, mientras que la probabilidad de tener un infarto cerebral es cinco veces mayor entre las que optan por las anfetaminas.

Ciento cincuenta españoles probarán la primera vacuna contra la cocaína

¿Puede un toxicómano liberarse de su adicción si no percibe efecto alguno al consumirla? ¿Y un fumador compulsivo? Las compañías farmacéuticas ponen a prueba nuevos tratamientos que bloquean en el cerebro las sensaciones placenteras que originan la nicotina, la cocaína o la heroína, entre otras sustancias adictivas. Son las vacunas «antiadicción». Quienes trabajan con ellas dicen que es «como coserle la boca a un comedor compulsivo». Ciento cincuenta españoles probarán la eficacia de una de ellas para desengancharse de la cocaína a finales de año. La base de este tratamiento antiadicción es la de una terapia inmunológica. Las vacunas administran o generan anticuerpos que «secuestran» la droga de abuso en el torrente sanguíneo antes de alcanzar el cerebro. Ni la nicotina, ni la cocaína provocan en el organismo una respuesta inmunológica, como ocurre con los virus y las bacterias que causan enfermedades. La respuesta inmune o los anticuerpos los genera la vacuna y se adhieren a la sustancia de abuso. La unión genera un compuesto demasiado grande para cruzar la barrera hematoencefálica, el obstáculo que pone el torrente sanguíneo para proteger el cerebro.

Las nuevas vacunas «antiadicción» acaban con el refuerzo fisiológico positivo por consumir que convierte en fracaso muchos de los intentos por desengancharse. Quizá eliminen el ansia física por esnifar cocaína. Los expertos en adicciones las esperan como una herramienta más, pero creen que no tendrán éxito si no se combinan con el necesario apoyo psicológico. La terapia psicológica que se utiliza en los programas de adicción, entre otras cosas, enseña a los adictos a detectar las señales internas o externas que les llevan a consumir. «Si se sabe cuál es la situación de riesgo resulta más sencillo evitarla», explica el psiquiatra José Pérez de los Cobos, presidente de la Sociedad Española de Toxicomanías. Los resultados con ésta y otras técnicas son buenos. «No curamos, pero reducimos la gravedad de los problemas. Cuando llegue la vacuna contaremos con una opción más para ayudar a nuestros enfermos».

Los médicos denuncian que series y filmes incitan a fumar

Puede que su aparición en anuncios publicitarios haya sido frenada, pero el tabaco, como el diablo, conoce otras formas de continuar ejerciendo su influencia. Según denunció ayer el Comité Nacional para la Prevención del Tabaquismo (CNPT), organismo que agrupa a más de 40 asociaciones profesionales y sociedades científicas del sector sanitario, el humo, tras ser desterrado de vallas y espots, ha encontrado refugio en las series de televisión y las películas. "Que no digan que es cosa del pasado, porque lo estamos viendo todos los días en España tanto en largometrajes autóctonos como extranjeros y en teleseries de producción nacional", dijo la doctora María Ángeles Planchuelo, presidenta del CNPT, que ha pedido un cambio en la reglamentación. La asociación aboga porque las películas y series en las que aparezca el humo de los cigarrillos consignen este hecho en los títulos de crédito e introduzcan avisos sanitarios sobre los perniciosos efectos del tabaco. Aunque considera positivo que cada vez

más países, como España, hayan prohibido las formas tradicionales de promoción de los cigarrillos, Planchuelo cree que "uno de los factores que más influyen en el inicio de la conducta de fumar en los menores es la exposición repetida a películas y series en las que sus actores favoritos aparecen fumando continuamente". ARMA PODEROSA Para demostrar su tesis, el CNPT --que ha denunciado este fenómeno ante la ministra de Cultura, Carmen Calvo-- , echa mano de un estudio realizado por pediatras en hospitales universitarios de Estados Unidos. El ensayo, llevado a cabo con 4.919 escolares de 9 a 15 años, reveló que el 31,3% de quienes habían visto más de 150 escenas de consumo de nicotina en el último año fumaban, mientras que el 4,9% de los que se expusieron a 50 escenas se iniciaron en el hábito. "Un cigarrillo en manos de una estrella se convierte en un instrumento poderoso: sirve de apoyo para cuando los intérpretes están felices o tristes, cuando tienen problemas e, incluso, cuando no tienen nada que hacer", razonó Planchuelo. ¿Y dónde queda la libertad de expresión? "El más elemental análisis crítico sobre lo que hay detrás de la pretendida libertad de expresión con la que se presentan las estrategias de promoción encubierta del tabaco --dijo-- revela que dichas estrategias solo benefician a los intereses de las tabacaleras".

El consumo de cannabis dispara la esquizofrenia entre los jóvenes

Mientras los médicos reconocen que se han subestimado los riesgos de la marihuana en el pasado, los hospitales registran más brotes psicóticos entre adolescentes y a edades más tempranas.

El creciente consumo de marihuana en la población adolescente ha comportado un gran incremento de brotes psicóticos y de casos de esquizofrenia en este grupo de edad en los últimos años, según han coincidido en señalar psiquiatras de seis grandes hospitales catalanes consultados por *La Vanguardia*. Los síntomas de la psicosis, además, tienden a aparecer a edades cada vez más tempranas.

No se han hecho estudios científicos en España que permitan precisar cuál es la magnitud del problema, pero la experiencia del trabajo diario de todos los psiquiatras consultados apunta en la misma dirección.

*** Aquestes notícies han estat recollides de diferents diaris nacionals i recullen dades recents i també opinions, discutibles, que poden contribuir al debat del proper Seminari sobre “Adolescents i consum de drogues”**